

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XVI (11)
No. (Štev.) 44.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES,

5. novembra (noviembre) 1959

Dvojna igra

Ameriški listi mnogo pišejo o novem duhu, ki je zavel v mednarodni politiki. Ta duh se je rodil na razgovorih med Eisenhowerjem in Hruščevim v Camp Davidu in nekateri menijo, da se začne doba, ki bo nosila ime po tem kraju. Po prvi svetovni vojni so govorili, da mora vladati "esprit de Geneve — duh iz Ženeve"; ves svet se naj ravna po tistem, kar bodo sklenili pri Zvezi narodov, ki je imela svoj sedež ob Lemanskem jezeru. Sedaj mislijo to pravilo raztegniti na svet po drugi svetovni vojni in celo sovjetski pisci sami navajajo, da nimajo nič proti temu, da bi to ameriško ime označevalo tisto, kar bi naj veljalo za sodobni svet.

Vendar se že kaže, da je med časom po prvi svetovni vojni in današnjim, velika razlika. Zveza narodov je mogla ukrepati za položaj po vsem svetu. Organizacija Združenih narodov v New Yorku šteje 82 članic, vendar ne more govoriti v imenu vsega sveta. Ko je Hruščev odhajal iz Washingtona, so napovedovali, da bo v Pekingu kitajski rdeči vladi razložil, kaj je bilo dogovorjeno med glavnima predstavnikoma med vzhodom in zahodom. Kitajska bi morala slediti sklepom, ki so jih sprejeli na zahodu. Toda zgodilo se je drugače; med razgovori v Camp Davidu je kitajski pritisk na Indijo popustil, komaj pa je Hruščev odšel iz Pekinga, se je vojskovanje ob indijski meji nadaljevalo. Vsi poročajo o tamkajšnjih obsejnih praskah, le predsednik indijske vlade Nehru v resnost dogodkov ne verjame.

Kar se je govorilo v Camp Davidu torej ne more biti tako obsežno, kakor se je pričakovalo. Duh sicer od tam še vedno veje in se zanj navdušujejo v Angliji bolj kot kjer koli drugod. Ko je predsednik francoske republike de Gaulle skušal izvedeti v Moskvi nekaj več o sovjetskih namelih v Evropi, je sklenil povabiti Hruščeva v Pariz, obenem pa je predlagal, da naj bo konferenca štirih najvišjih državnih voditeljev žele na pomlad prihodnje leto. Iz Moskve so dali vedeti, da bo Hruščev verjetno kmalu prišel, o najvišji konferenci pa so imeli drugačne pojme, kakor pa jih je pripravljala francoska vlada. Kakor v Londonu, tako mislijo tudi tam, da bi naj bila konferenca že letos — vsekakor pa čimprej.

Med tem se je napetost na meji med Indijo in Kitajsko povečala in Nehru je naletel v Indiji na kritiko, kakor je ni doživel nikdar doslej. Resnosti na svoji severovzhodni meji indijska vlada ni mogla več zakrivati. Vzporedno se je med zahodnimi zavezniki dosegel sporazum o sporu konferenc, ki naj vodijo do razgovorov med državnimi poglavarji. V drugi polovici decembra bo konferenca zahodnih zaveznikov v Parizu in kakor vse kaže do glavne konference ne bo prišlo do prvih mesecev v pomlad leta 1960.

Zahodni zavezniki se sestajajo v Parizu; konferenca med državnimi poglavarji bo tudi v enem izmed evropskih središč. Vsekakor bi dnevni red razgovorov veljal samoevropskim problemom, kvečjemu še vprašanjem, ki se nanašajo na zahodno polovico zemlje. Položaj Azije je torej še toliko zapleten, da ga ne morejo vključiti v razprave. Ali so problemi Evrope še toliko pomembni, da more njih rešitev vplivati tudi na Azijo in veljati za ves svet?

Ko so bili Japonci na Kitajskem (po letu 1925), so na meji Mandžurije leta in leta vodili pravo vojsko s sovjetskimi četami, vendar niti sovjetska niti japonska vlada nista hoteli nikdar objaviti, da je tam bilo pravo vojno stanje. Nehru je skušal — in še skuša — ustvarjati vtis, da na meji med Indijo in Kitajsko ne more priti do resnih zapletov... Vendar bodo v Moskvi, Pekingu in New Delhiju mogli le s težavo dati dogodkom interpretacijo, ki bi bila podobna oni, ki je veljala za Mandžurijo v dobi po letu 1925. Takrat se je celo govorilo o tem, da je bilo vojskovanje samo preizkušnja novih metod in novega orožja...

V Indiji vre in javno mnenje napada Nehruja, češ da skuša položaj zaviti v nepravo luč. Iz Moskve prihajajo glasovi, da misli sovjetska vlada na konferen-

Napetost med USA in Kubo

Položaj na Kubi se je pretekli teden še poslabšal za vse, ki so kdaj koli po Castrovi zmagi nad Batisto oporekali načinu izvajanja revolucionarnih ciljev Castrovega gibanja 26 de Julio. V nemilost so sedaj pri Castru padli tudi mnogi njegovi pomagači in zagovorniki, ker se je Castro sprevrgel v pravega vetrnjaka, na katerega se niti njegova najbližja okolica ne more več zanesti.

Ker so njemu in njegovi rdeči okoličnici začeli nasprotovati v zadnjih mesecih mnogi njegovi najzvestejši pristajaši, tako v vojski kakor v državni upravi, so Castru bili prekriti mnogi načrti za hitro komunistiranje Kube. Ker je silno živčen in omamljen od slave, ommamljenost, iz katere se še ni streznil od zmag nad Batisto, in ker je megaloman, se je razen na svoje domače nasprotnike spravil tudi nad USA in ji začel teatralno očitati rovarjenje proti nje-mu. Ker so mnogi opozicijski begunci, pozneje pa tudi njegovi bivši pristajaši dobili v USA zatočišče v begu s Kube na varno, je Castro izkoristil priliko za besedne napade na USA. Njegovi nasprotniki v USA pa tudi niso mirovali in so z "oporišč" na Floridi začeli pošiljati majhna, dvomotorna letala nad Havano in druga mesta na Kubi in nanje stresati letake proti Castru. Zgodilo se je celo, da je eno takih letal spustilo nekaj strojničnih rafalov po havanskih ulicah.

Bivši Castrov pristajaš major Lanz je izjavil, da je bil on eden tistih pilotov, ki so metali letake na Havano. Castro je od USA zahteval njegovo izročitev. USA je uvedla preiskavo in ugotovila, da so Castrovi nasprotniki pošiljali leta-

la na Kubo, z nekaterih civilnih letališč na Floridi. Tam je takih letališč nad 200. Sedaj je ameriška policija zastražila vsa ta letališča, da se take stvari ne bi več dogajale.

Ameriška vlada je preko svojega veleposlanika v Havani, protestirala proti Castrovim izpadom proti USA, Castrov predsednik države Salvador Dorticso pa je ameriški protest odklonil. Tako so se odnosi med USA in Kubo zelo poslabšali, še bolj zato, ker je Castrova policija preteklo nedeljo zasedla pisarne vseh tujih petrolejskih družb na Kubi, da bi jim preprečila odvoz dokumentov, ker mnoge teh družb odhajajo s Castrove Kube.

Castro je tudi zaslužil sabotažo, ko je izvedel, da je izginil med poletom z dvomotornim letalom iz Guamagüey proti Havani 28 letni vrhovni poveljnik njegove vojske major Camilo Cienfuegos. Letalo je izginilo preteklo sredo in ga do ponedeljka niso mogli najti. Iz Guamagüeya do Havane je samo ok. 450 km. Castro je sam z letalom iskal izginolega Cienfuegosa, ki mu je bil vse doslej desna roka.

Da bi zatrl sleherno upiranje nasprotnikov je Castro poslal pretekli teden na ulice Havane in drugih kubanskih mest vojaške patrulje, v katere je pomešal tudi osemletne dečke, ki jih je oborožil s puškami in brzostrelkami. Objavil je tudi ponovno ustanovitev revolucionarnih sodišč, ki so do pred nekaj meseci dala postreliti na stotine Castrovih nasprotnikov. Ta sodišča imajo za nove sodbe pripravljenih, kakor poročajo, že nad 400 Kubancev na svojih seznamih.

Zahodna vrhovna konferenca v Parizu

V Washingtonu, Londonu, Parizu in Bonu so v nedeljo istočasno objavili, da se bodo zahodni zavezniki sestali na svojo vrhovno konferenco 19. decembra t. l. v Parizu.

Za kraj in datum konference so ostali zavezniki ugodili De Gaulle-u, ki je bil najodločnejši zagovornik najmanj predhodnega zavezniskega sestanka pred vrhovno konferenco s Hruščevom.

Pred to zahodno vrhovno konferenco se bo v Parizu sestal politični odbor NATO, ki bo zasedal od 15. do 17. decembra. Eisenhower, Macmillan, De Gaulle in Adenauer bodo med svojo konferenco v stalni zvezi s političnim odborom NATO, ki bo čakal na pozive z vrhovne konference in dajal svoja mnenja in nasvete štirim predsednikom. Na taj zahodni vrhovni konferenci bo eno najtežjih problemov vprašanje sestanka zahodnjakov s Hruščevom. Mac-

millan bo, kakor je dejal doslej, skušal prepričati svoje kolege, da je setanek s Hruščevom nujen hitro, najkasneje januarja ali februarja prihodnjega leta.

De Gaulle zahteva, da se sestanek s Hruščevom prenese na konec pomladali ali na začetek poletja prihodnjega leta, ker hoče Francija prej preiskusiti svojo prvo atomsko bombo v Sahari, da bo tako enakovredna članica tkzv. atomskega kluba, v katerem sedijo USA, Anglija in ZSSR.

Adenauer se namerava v Parizu omejiti na razpravo o izključno nemških problemih, katerih najresnejši je združitve obah Nemčiji.

V Evropi na splošno pa vlada nezadovoljstvo med malimi članicami NATO, ki očitajo velikim štirim, da ignorirajo njihova mnenja in glasove pri odločanjih na vrhovnih konferencah.

Nova napetost na Srednjem Vzhodu

Razmere na Srednjem vzhodu so se v zadnjih tednih znova poslabšale, ko sta Združena Arabija in Jordanija poslali svoje čete na mejo Iraka. Ti dve državi sta razpostavili ob iraških mejah med 17 do 18 tisoč vojakov, poleg teh pa se tam nahajajo, do zob oboroženih, še 3 do 4 tisoč gverilcev iraškega plemena Samateš, ki je zbežalo iz Iraka ob priliki ponesrečene vstaje v Mosulu preteklega marca.

V Amanu se nahaja tudi skupina bi-

vših častnikov iraške vojske in bivši iraški predsednik Aly Jowdat, ki je tja prišel pred dvema tednoma.

Jordanija je postavila svoje vojaštvo v Haru, zadnji petrolejski postaji v Jordaniji ob petrolejskem vodu, ki veže iraška petrolejska polja s Sredozemljem.

Zahodnjaki menijo, da sta Združena Arabija in Jordanija poslali svoje čete na iraške meje zato, da bi interverirali v Iraku v slučaju, če bi ponovno izbruh-

cah z zapadom nuditi mnogo koncesij v vprašanju Berlina in na polju razorožitve. Oboje je za zahod pomembno in lahko prinese mnogo koristnega. Komunistični blok bi zapadu nudil s tem mnogo, kar bi olajšalo položaj v Evropi in bilo koristno predvsem Angliji in Franciji.

Toda položaj bi ostal nerazčiščen v Aziji, kjer nimata Anglija in Francija skoraj več nobenih posebnih obvez, pač pa je tam na celi fronti ranljiva ameriška politika. Ves Pacifik je dejansko prva ameriška obrambna črta, tisti del Azije pa, ki ni pod komunističnim klobukom, je povezan z ZDA v takomerenem SEATO paktu, kjer nosi vse breme vlada Združenih držav. Indija ni v tem paktu, toda kitajski sunek proti Indiji je poskus, ki naj v najbolj jasni luči pokaže, kako ni nikdo sposoben, da bi se mogel uspešno ustavljati pritisku, ki ga more kjer koli v Aziji izzvati ko-

munistična Kitajska. Ko bo ta dokaz izveden, se bo praktično pokazalo, kako malo pomeni SEATO pakt in vse tisto, kar morejo na področju obrambe v Aziji nuditi Združene države. Če komunistična Kitajska ne spoštuje niti Indije, ki hoče biti vsaj nevtralna, da ne že prijateljska do kom. bloka, tedaj se bodo v Pekingu še manj ozirali na druge azijske države, ki bi bile kom. razmahu v Aziji na poti.

Tako se pomen miselnosti iz Camp Davida zelo zožuje. Verjetno je Hruščev ponujal kupčijo, pri kateri bi Moskva mirila Kitajsko in kom. blok v Aziji v tolikšni meri, v kolikor bi se ZDA umaknile in desinteresirale v Evropi. Tehtnico položaja v Evropi in Aziji bi torej urejali oni v Moskvi. In igra na dveh frontah bi tekla naprej, le da bi po moskovskih potezah postala v Evropi milejša. Saj sami napovedujejo, da je mrzle vojne v Evropi konec.

nili nemiri proti sedanjemu predsedniku Kasemu, ki še vedno leži v bolnišnici zaradi ran, ki jih je dobil ob nedavnem atentatu. V Iraku je napetost med komunisti, ki so dobili oporo v Kasemu, in nacionalisti tako velika, da morejo nemiri vsak trenutek izbruhniti.

Jordanski kralj Hussein se še ni odpovedal svoji nameri maščevanju smrti svojega nečaka kralja Fejsala, ki je bil brutalno ubit v iraški revoluciji leta 1958. Hussein se tudi še vedno smatra za dediča iraškega prestola.

Nehru vztraja v nevtralnosti

Zaradi vojaških izpadov rdeče Kitajske proti indijskim obrobim področjem kjer so kitajski komunistični vojaki pobili že nad deset indijskih obmejnih straž in zasedli zlasti na severovzhodni indijsko-kitajski meji večje indijsko področje, se je med indijskim prebivalstvom s pomočjo tiska začelo širiti nezadovoljstvo z Nehrujevo politiko nevtralnosti do Kitajske.

Napadi indijskega tiska vseh strank, celo tistega, ki je še do nedavnega zagovarjal Nehrujevo prijateljsko politiko do rdeče Kitajske, so postali tako hudi, da je vsa Indija in z njo zlasti zahodni svet pričakoval, da bo Nehru končno le objavil spremembo dosedanje indijske politike nevtralnosti in se postavil vsaj s papirnatim protestom proti rdeči Kitajski.

Nehru je medtem izgubil mnogo ugleda celo v svoji rojstni pokrajini Utar Pradeš, kar se je pokazalo na nedavnih občinskih volitvah, ko njegova kongre-

Nasser, vodja Združene Arabije, ki se smatra za glavnega govornika arabskega nacionalizma, pa vedno išče priliko za pritegnitev Iraka v arabski nacionalistični blok.

V ta položaj je treba všteti še Izrael, katerega predsednik Ben Gurion je v torek izjavil, da si Izrael pridržuje pravico vojaškega nastopa proti Združeni Arabiji, Jordaniji in Iraku, če se hosta Nasser in Hussein vmešala v iraške notranje zadeve.

stranka ni več dobila večine v petih mesetih.

Kljub temu pa se je Nehru še vedno izmaknil dokončni spremembi svoje zunanje politike do komunističnega bloka, predvsem do Kitajske, ko je v indijskem kongresu na tiskovne napade odgovoril med drugim tudi tole: "Kitajska je lahko velika dežela, toda tudi Indija ni majhna. Ne bojimo se in tudi nismo slabotni. Nočemo ustahovati nikogar in ne bomo se dali ustrahovati nikomur... Ljudje zahtevajo, naj spremeni mo svoje zunanjo politiko. Časopisje hoče to in ono. Ti nasveti prihajajo zaradi strahu, slabosti in dvomov. Naša zunanja politika je bila določena v našem kongresu pred 30 leti. Ta politika ni vetrnica, ki se obrača po vetru..."

Poročajo pa, da je Nehru pripravil novo protestno noto Pekingu, v kateri sporoča rdečim Kitajcem, da bo Indija odslaj naprej uporabila silo proti kakršnemu koli nasilju.

IZ TEDNA V TEDEN

V Montevideu v Uruguayu so objavili sporočilo, da bo 13. t. m. prišel na prijateljski obisk argentinski predsednik dr. Arturo Frondizi.

Cesar Batle Pacheco, član uruguajskega državnega vladnega sveta, je izjavil, da si je svetovni komunizem izbral Montevideo za svoj glavni propagandistični stan za Južno Ameriko. Svojo izjavo je podprl z dejstvom, da je na carinarnici v Montevideu 85 zabojev s samo komunistično propagandistično literaturo. Vso komunistično akcijo vodi številno "diplomatsko" uradništvo na sovjetskem poslanstvu.

Pacifiško obalo v Mehiki je prejšnji teden hudo prizadel divji orkan, ki ga je spremljali silovitvi neurje. Orkan je v treh mehiških državah povzročil ogromno materialno škodo, zahteval pa tudi nad tisoč človeških žrtev.

V Severni Ameriki so objavili, da pričakujejo, da se bodo v kratkem zaključili razgovori z maroško vlado glede opustitve ogromne severnoameriške letalske baze v Maroku. Severni Amerikanci bodo letalce z letali in ostalim vojskim materialom poslali na svoje baze v Španijo, v Turčiji bodo pa zgradili oporišče za vodene raketne izstrelke.

Ameriški publicist in časnikar Tad Szulc, dopisnik lista The New York Times je napisal knjigo Twilight of the Tyrans-Padec tiranov. V knjigi opisuje južnoameriške diktatorje in navaja, da so narodi Argentine, Kolumbije, Venezuele napodili svoje diktatorje, brazilski Vargas je pa napravil samomor. Na oblasti se v Južni Ameriki drži še paragvajski gen. Stroessner.

Papež Janez XXIII je 28. oktobra slavil prvi obletnico, odkar je bil izvoljen za naslednika enemu največjih papežev Piju XII. Sedanji papež bo prihodnji mesec star 78 let ter je po 228 letih prvi papež, ki je bil v starosti 76 let izvoljen za poglavarja kat. Cerkve.

Predsednik francoske republike Charles de Gaulle je izdal pod nalovom "Le Salut" tretjo knjigo svojih spominov, ki obsega razdobje 1944-1946. V prvi knjigi so popisani dogodki v času 1940-1942, v drugi pa od leta 1942 do 1944.

V Florenci so zaključili VII. kongres italijanske krščansko-demokratske stranke. Pred začetkom kongresa je pretila nevarnost, da bo na kongresu prišlo do razkola v stranki, ker je bivši predsednik vlade Amintore Fanfani ostro napadel sedanjega predsednika Segni-ja zaradi podpore, ki mu jo dajejo

v parlamentu monarhisti in neofašisti. Na kongresu je pa bil Fanfani mnogo bolj zmeren ter je v svoji resoluciji predlagal, da mora krščanska demokracija v sedanjem času, ko so stojita nasproti dva svetova in je svet pred novimi znanstvenimi odkritji, nadaljevati svoje zgodovinsko poslanstvo. Glede kontinuitete Segnijeje vlade je zadrževal, da krščanska demokracija išče in želi sodelovanja v vsemi demokratičnimi homogenimi silami. Sodijo, da je s tem hotel izključiti sodelovanje stranke na eni strani s komunisti in njihovimi zavezniki na skrajni levi, na skrajni desnici pa z neofašisti. Tako se je kongres zaključil v želji, da bi se ohranila enotnost stranke.

V mestu Woodford v Angliji je bil Churchill osebno navzoč pri odkritju svojega spomenika. Postavili so mu ga volilci, ki jih Churchill že 35 let zastopa v parlamentu.

Vatikanski državni tajnik kardinal Tardini je ob obletnici smrti papeža Pija XII. izjavil, da mu je pok. papež izjavil, da se mu je med boleznijo dne 2. decembra 1954 za hip prikazal Kristus. Glede priprav za ekumenski koncil je pa dejal, da bodo priprave zanj trajale tri leta.

V Rimu je v starosti 86 let umrl kardinal Federico Tedeschini. V kardinalskem zboru, ki po njegovi smrti šteje 71 članov, od katerih je 28 Italijanov, 43 pa drugih narodnosti, je bil vplivna osebnost. Zavzemal je visoke položaje v Vatikanu — med drugim bil pred leti tudi državni tajnik, nazadnje je bil rektor bazilike sv. Petra. Bil je osebni prijatelj prejšnjega in sed. papeža.

Slovenski andinisti v Bariločah so sloves slovenskih gornikov uveljavili tudi v velikem svetu. Zbornik-Koledar jim je letos posvetil posebno poglavje "Delo slovenskih gornikov in raziskovalcev". V njem najdemo znana slovenska gorniška imena: Vojko Arko, Dinko Bertonec, Ivan Arnšek in Davorin Jereb. Njihovi vzponi na Cerro Balmaceda in Veliki Paine v južnem Čilu, kjer ima ledeni grob slovenski gornik Tonček Pangerc, so tudi lepo ilustrirani kakor tudi objava Bertonecovega dnevnika o njegovem delu na Antarktiki.

Nič ne dvomimo, da bralci Zbornika-Koledarja ne bodo odložili knjige poprej, dokler ne bodo prebrali vseh teh zanimivih in živo opisanih planinskih podvigov slovenskih gornikov.

Zato ne odlašajte nič več z naročilom Zbornika-Koledarja v prednaročilo in predplačilu. Še danes ga naročite!

Prispevajte v fiskovni sklad

OB MLADINSKEM PRAZNIKU

V nedeljo 8. novembra bo na slovenski pristavi v Moronu VII. mladinski dan. Pripravljata ga slovenski mladinski organizaciji Slovenska dekleška organizacija in Slovenska fantovska zveza.

Novembrske mladinske prireditve na Pristavi so postale že tradicija. Z njimi slovenska skupnost na področju Vel. Buenos Airesa nekako uradno začne leto prireditve na prostem. Na njih pa tudi dekleta in fantje slovenski javnosti podajo račun o svojem delu med letom v organizacijah. Na sporedu so zato vedno tudi športne tekme.

Tako bo tudi v nedeljo. V odbojki se bodo pomerili moštvi Slovenske fantovske zveze in dijakov iz škofovega zavoda v Adroguēju. Obe moštvi sta lepo vigrani in je zaradi tega pričakovati, da bo tekma zanimiva in ji bodo sledili vsi z napeto pozornostjo.

Nastop deklet da mladinskim dnevom vsako leto lep slovenski sijaj. Tudi letos nas bodo razveselile s svojimi nastopi in pokazale, da so se za mladinski dan dobro in temeljito pripravile.

Kakor vsako leto, bo tudi na VII.

mladinskem dnevu posebna zanimivost orodna telovadba slovenskih fantov. Na telovadnem orodju nam bodo pokazali svoje sposobnosti in izurjenost, ki so jo pridobili v šoli svojega večjega telovadnega učitelja g. Čopa.

Po tem sporedu bo na pristavi vesela družabna prireditev z bogatim srečelovom. Za dobro razpoloženje ter za postrežbo gostov bodo poskrbeli fantje z dekleti.

Tako nam obljublja slovenska mladina na svojih vabilih za udeležbo na VII. mladinskem dnevu. Odzivimo se njeni prošnji že zaradi tega, ker nam je zopet pripravila svojo prireditev v povsem tujem okolju ter nam s tem potrdila vero, da je še vedno živ in zdrav ud slovenske demokratske skupnosti v svetu. S svojo udeležbo jo podprimo v njenih prizadevanjih, da se s pomočjo svojih organizacij versko in narodno ohranja. To storimo s tem večjim veseljem, ker vse njeno delo in vsi ti nastopi potrjujejo, da je v njej še vedno veliko, veliko idealizma za delo za ohranitev prave slovenske skupnosti ter za ohranitev najlepših tradicij slovenstva.

GORIŠKA IN PRIMORSKA

Marijina procesija na Opčinah

Na Tržaškem so v septembru na Opčinah priredili Slovenci veličastno procesijo s kipom Marije iz Fatime, ki roma po vseh škofijah. Je bila to največja slovenska manifestacija po drugi svetovni vojni. Tudi vreme je bilo te manifestaciji naklonjeno in prijetno jesensko sonce je privabilo nad deset tisoč Slovencev na Opčine. Že dve uri pred pričetkom procesije je bila openska cerkev napolnjena do zadnjega kotička. Procesijo na Opčinah prirede Slovenci vsako leto, letošnja pa je prav posebno uspešna. Ta uspeh je že rodil idejo, da bi se vsakoletna procesija na Opčinah spremenila v celodnevno romanje.

Procesije so se poleg članov verskih organizacij udeležili slovenski skavtje, moške in žene, mladina, godba iz Trebča in salezijanska godba iz Trsta. Takoj za Marijinim kipom je stopal tudi tržaški škof, ki je po končani procesiji imel nagovor na verne. Lep govor je imel tudi kanonik dr. Škerl. Prireditve se je zaključila z blagoslovom in zahvalno pesmijo. Salezijanska godba pa je potem priredila pred cerkvijo še koncert.

Praznik grozjda v Števerjanu

Ta praznik, ki ga nekaj let sem prireja SKPD iz Števerjana, postaja že udomačen. Pa ni to navaden praznik, kjer se je grozjda in se zabava, ampak je prava prosvetna prireditev. Člani društva so pripravili oder "med borovci", se pripravljali na pevski del prireditve, prav tako tudi Jazbinci; člani Slovenskega odra iz Trsta pa so ponovili igro "Peg, srček moj", ki so jo z uspehom uprizorili na raznih krajih na Tržaškem, na Goriškem pa je bila prvič predvajana.

Lep dan je privabil obilo občinstva iz vseh krajev Goriške, ki so z zanimanjem sledili pevskemu nastopu števerjanskega mešanega zbora in moškega zbora iz Jazbin. Člani Slovenskega odra so nato nastopili v moderni veseloigri v režiji prof. Jožeta Peterlina. Gledalci so igri z navdušenjem sledili in so igralci za dovršeno igro želi obilo ploskanja.

Prireditve je obiskala na poti iz izleta tudi devinska godba in med odmori za-

igrala nekaj komadov ter ustvarila še lepše razpoloženje med gledalci.

Iz leta v leto je mogoče opaziti, da morejo take prireditve pomagati slovenski mladini, da se ohrani svojemu narodu s požrtvovalnim delom na prosvetnom polju.

Po novih predpisih morejo imetniki prepustnice prekoračiti mejo med Italijo z motornimi vozili brez posebne izkaznice. Ob prehodu čez mejo dobi last-

MLADINSKI DNEVI V MENDOZI

III. letni mladinski dnevi so za namiz. Z zadovoljstvom to ugotavljamo, ker danes po treh letih lahko mirno in brez pretiravanja trdimo, da se v teh prireditvah od leta do leta jasno vidi napredek.

Zdi se mi ne le primerno, marveč naravnost nujno potrebno, da tem našim vsakoletnim prireditvam vsakokrat damo neko osnovno vodilno misel, ki je povzeta in naše narodne časovne problematike. V tej misli potem naši fantje in dekleta žive skozi vse mesece priprav in ta misel jih prevzema še v dobi po končanih mladinskih dnevih. Ko se vsebina mesečnih sestankov in večinoma tudi ostalega prosvetnega dela še vedno suče okoli istih vprašanj. Tako so si naši fantje in dekleta pred tremi leti za svoj prvi mladinski dan izbrali vodilno misel: Zdrav duh v zdravem telesu. Lani so vse dvodnevne prireditve usmerili v geslo: Bog in Slovenija. Letos pa so na svoj mladinski prapor dvignili ključno pesnika Jovana Vesela-Koseškega:

Svetu pokažite lik domače navade in misli; biti slovenske krvi bodi Slovencu ponos!

Tudi letos so bile vse prireditve razporejene na dva dneva. Sobotno dopoldne, 17. oktobra, je bilo posvečeno zborovanju vprav pod mislo izbranega gesla. Lik slovenskega narodnega značaja je trdna narodna zavednost in domovinska ljubezen, povezana z globokim

Ustaško glasilo "Hrvatska" prinaša v števil. z dne 15. oktobra t. l. pismo iz Trsta. V njem je med drugim zapisano tudi takole:

"Hrvatski rodoljubi in italijanska manjšina zapuščajo in beže od komunistov, na njihova mesta pa se naseljujejo Srbi in Slovenci. Sedaj že govori-jo komunisti oz. srbokomunisti o nekem slovenskem morju in neki srbski Istri. Istra je od vedno samo hrvaška pokrajina, po jeziku in običajih. V okolici Kopra je hrvaški dialekt nekoliko pokvarjen, toda zato še ni slovenski, kajti ako je Koper slovenski, potem je

nik motornega kolesa brezplačno posebno knjižico, ki velja tri mesece in more z njo 12-krat prekoračiti mejo z motornim vozilom.

V Doberdolu je cerkveni pevski zbor igral priljubljeno Krekovo tridejanko "Tri sestre". Poleg igre je priredil tudi majhen pevski koncert in rajalni nastop.

Slike izgubljenih svetišč! Tržaški italijanski listi so objavili sredi septembra članke, v katerih pišejo, da bodo v Ronkah čuvali slike izgubljenih svetišč. Gre za slike Matere božje iz cerkva na Reki, Cresu, Lošnju, Zadru, Šibeniku, Splitu, Trogirju, Dubrovniku in Koturu. Posnetke sta napravila slikarja Vidulis in Cobelli, ki sta navdahnila ob vsej sličnosti še "seno žalosti in objokovanja, da bi se na obličju Matere božje izražala bolešt istrskih in dalmatinskih beguncov, ki so izgubili svojo zemljo". V tem smislu so pisali Il Piccolo, Vita nuova in Messaggero Veneto. Messaggero celo priznava, da je namestitvev slik v Ronkah izrazilo domoljubna!

in praktičnim verskih prepričanjem. Zato se je mladina najprej zbrala zjutraj v kapelici pri sestrah mercedarkah, kjer je sodelovala pri sv. maši, ki jo je daroval g. J. Horn. Z mašnikom so dejansko vsi "sodelovali" v ubrano recitiranih zbornih molitvah in latinskih odgovorih, zlasti pa še v darovanjski in obhajilni procesiji, ki sta ob prepevanju ljudskih evharističnih pesmi vse navzoče močno prevzeli. Liturgični pomen sv. daritve je pri tem vse očitneje prišel do veljave. Posebno smo se še čutili v občestvenost povezane vsi, ki slovensko mislimo in čutimo, ko je v mašni intenciji prvi molivec molil "Spomni se, Gospod, svojih služabnikov in služabnic, vse slovenske mladine doma in na tujem in nas vseh, ki smo tukaj zbrani..."

Po maši smo se zbrali v novem Slovenskem domu k skupnemu zajtrku. Nato pa se je v dvorani začelo zborovanje. Predsednik g. Rudi Škamlec je pozdravil med navzočimi duh. vodjo g. J. Horna, prof. B. Bajuka, zastopstvo iz Buenos Airesa predsednika SFZ g. Vodnika in blagajnika g. Tomazina, go. Blejčevu ter vrstnike, ki so prihiteli med nas iz San Luisa. Po prečitanih pozdravnih poslanicah škofu dr. Rožmanu, predsedniku NO dr. Kreku in direktorju Oreharju, je prof. Bajuk v kratkih uvodnih besedah razložil pomen letošnjega mladinskega gesla in obeh govorov, ki sta bila na programu. Nato je pa takoj pričela Cvetka Grintalova s svojim govorom: Naš narodni lik. Ob-

KOMU V KORIST?

pa tudi Zagreb Slovenija. Portorož, Koper, Piran in Izola izgledajo danes drugače, ljudstvo je od tu pobegnilo in tu so naselili samo Slovence, na druge kraje pa Srbe in Slovence..."

Ni to prvič, da proglašajo ustaši čisto slovenske kraje, glede katerih ni bilo nikdar med Slovenci in Hrvati nobenih sporov, za hrvaške kraje in da očitajo Slovence, da jemljejo Hrvatom njihovo zemljo. Vsem je tudi še v spominu ustaška krilatca, da smo Slovenci "planinski Hrvati".

Komu je v korist tako neresno in izzivalno pisanje?

razložila je na kratko bistvene lastnosti, po katerih določeno skupino ljudi imenujemo narod in nato prešla na vprašanje, kaj je pravzaprav naš narodni slovenski lik, ki ga moramo poznati razumeti in — živeti, da ga po pesnikovem klicu lahko "svetu pokažemo". Pomudila se je pri lanskem geslu: Bog in Slovenija. To dvoje in "oboje" je "naše". Spomnila se je na Ivana Cankarja, ki je bil pristen sin slovenskega naroda in je pokazal na tri svetinje, ki so mu bile življensko vodilo: Mati — Domovina — Bog. Svoje tuzemsko življenje naš človek preživlja tesno povezano z rodno grudo in zakoreninjen v tradicijah svojih dedov; vse dejanje in nehanje vsakdanjega življenja pa mu je prežeto z mislijo na Boga. Naš narodni lik se najlepše odraža v ljudskih navadah in običajih, ki so po Turnšku resnični utripi naše narodne omike. So dokazi globoke in odkrite slovenske vernosti, neomajne zvestobe Bogu in sv. Cerkvi; so glasnik slovenske srčne plemenitosti, narodne samoniklosti in samobitnosti.

Pokazala je nato v podrobnostih, kako družinskem krogu pod domačim (Nadaljevanje na 4 strani)

MAKEDONIJA MAKEDONCEM

Makedonska narodna organizacija za Severno Ameriko in Kanado je imela 6., 7. in 8. septembra t. l. 38. letni kongres v Čikagu v Severni Ameriki. Iz resolucije, ki smo jo prejeli tudi mi, povzemamo, da so na kongresu razpravljali o položaju makedonskega naroda v Jugoslaviji, Bolgariji in Grčiji. Ugotovili so, da so Makedonci v vseh treh državah izpostavljeni preganjanju in zatiranju.

Spričo takega stanja so Makedonci na letošnjem čikaškem kongresu prišli do zaključka, da je najboljša rešitev makedonskega vprašanja ta, da si Makedonci, katerih je okrog 3 milijone, ustanove lastno neodvisno državo po vzoru Švice in si postavijo tudi svojo vlado. Na to način mislijo, da bi se utrdil tudi svetovni mir, ker bi bila odstranjena nevarnost, ki je motila mirno sožitje med narodi na Balkanu že nad sto let.

Če pa iz kateregakoli razloga trenutna ustanovitev makedonske države še ne bi bila mogoča, potem Makedonci predlagajo, naj bi vse makedonske province začasno prišle pod protektorat Organizacije združenih narodov. Pozneje bi pa makedonski narod sam s plebiscitom na volitvah, za katerega bi bila povsem zagotovljena nepristranost, svoboda in demokratske pravice, odločil kakšna naj bo usoda tega naroda.

ARGENTINA

Predsednik republike dr. Frondizi bo nocoj v četrtek govoril po radiu in televiziji o političnem in gospodarskem položaju v državi.

Notranji minister dr. A. Vitolo je imel prejšnji petek po radiu in televiziji govor, v katerem je pojasnil razloge, ki so bili za vlado merodajni, da je od volilnega sodišča zahtevala odvzem pravne osebnosti neoperonistični stranki justicialista in ji tako prepreči udeležbo pri marčnih volitvah. V govoru je omenjal stanje pod peronističnim režimom, nastop osvobodilne revolucije in namene te revolucije: obnove demokratikega življenja. Vlada osvobodilne revolucije je peronistično stranko razpustila in ta zakon je po nastopu ustavne vlade potrdil tudi državni kongres. Je to zakon, ki je v veljavi in se mu morajo vsi pokoravati. Min. dr. Vitolo je dalje navedel, da je sedanja vlada ponovno dokazala, da želi mirno sožitje ljudi. Pričakovala je tudi, da bodo nov čas razumeli tudi peronisti in se organizirali v demokratski stranki. To se pa ni zgodilo. S svojo stranko justicialista so dokazali, da hočejo biti samo nadaljevanje peronistične stranke, ki je po zakonu razpuščena in ne more več obstojati. Na vladne pomirjevalne ukrepe, so peronisti odgovarjali tudi z nasiljem. Minister in je zaključnih izjavljanih naglašal, da cilji osvobodilne revolucije ne smejo propasti in mora zato demokracija tudi poskrbeti za svojo obrambo pred tistimi, ki bi jo radi znova zatirali. Zaključil je pa svoj govor z zatrdilom, da vlada ni proti nobeni politični stranki, pač pa stoji na stališču — to je treba jasno povedati —, da morata biti za vse čase prepovedana diktatura in totalitarizem.

Na odločitev vlade, da biv. peronisti pri marčnih volitvah ne boho mogli postaviti svojih kandidatov, sta peronistični vrhovni koordinacijski svet ter vodstvo stranke justicialista objavili odprto pismo na predsednika dr. Frondizija, v katerem ga delata odgovornega za ta korak. Zatrjujejo tudi, da sta obe stranki eno in isto. Zasedujeta iste cilje in imata enega in istega šefa (Perona) ter izpolnjujeta njegova navodila in naročila. Vladno stranko zagotavlja, da pri volitvah ne bo dobila niti enega peronističnega glasu, prav tako pa tudi ne druge stranke, ker da bodo peronisti oddajali prazne glasovnice.

Argentina bo prihodnje leto slovensko praznovala 150 letnico Majske revolucije, ki je prinesla osvoboditev Argentine. Med drugimi slavnostmi bo tedaj v Buenos Airesu tudi velika mednarodna gospodarska in kulturna razstava. Predsednik odbora za proslavo 150 letnice Majske revolucije je notranji min. dr. Vitolo in bo potovanje na zasedanje Medvladnega begunskega odbora za evropsko emigracijo izkoristil v Evropi tudi za to, da bo Francijo, Anglijo, Zahodno Nemčijo, Belgijo, Holandsko, Švico, Španijo, Portugalsko ter Vatikan povabil na sodelovanje na tej mednarodni razstavi. Argentinska vlada bo pa povabila vse države, s katerimi ima diplomatske stike, da bi poslane na Majske slavnosti prihodnje leto posebna odposlanstva.

Argentinska vlada je uradno priznala lani ustanovljeno katoliško univerzo v Buenos Airesu. Pred dnevi je to univerzo obiskal tudi min. za pravosodje in pouk dr. MacKay.

Minister za narodno gospodarstvo ing. Alsogaray, je izjavil da se je letos prvič v zadnjih 10 letih zgodilo, da se je število drž. uradništva zmanjšalo za 24.660. Do konca leta pričakujejo, da bo prostovoljno zapustilo državno službo še okoli 15.000 drž. uradnikov in bodo morali letos odpustiti samo 10.000 uslužbencev. Na ta način se bo število drž. uradništva v letošnjem letu zmanjšalo za 50.000.

Vlada je poslala v Zahodno Evropo gospodarsko odposlanstvo z nalogo, da pripravi teren za naložbo tudi evropskega kapitala v Argentini. Dne 9. t. m. bo odpotoval v Evropo tudi sam gospodarski minister ing. Alsogaray, da bo osebno zaključil zadevne razgovore.

bilo posvečenih mnogo templjev. Eden največjih je bil na otoku jezera Titicaca, kjer so bile nakopičeni neizmerni zakladi, ki so jih romarji v stoletjih tjakaj nosili. Ko so Indijanci zvedeli, da se bližajo Španci, ki so ljudem pobirali zlato, srebro in drago kamenje, so vse te zaklade potopili v jezero. Podobno so storili prebivalci mesta Orcos blizu Cuzca. Španci so večkrat poizkušali odpeljati vodo iz jezera, da bi našli te zaklade, pa niso uspeli. (Nadaljevanje)

R. SMERSU

(1)

V PERU — NA PETI MEDNARODNI KONGRES KRŠČ. DEMOKRACIJE

"Kaj mislite, da brez Slovenca ne more biti nobenega mednarodnega kongresa?", tako me je ob prihodu v Limo pozdravil stari in dobri znanec Janusz Sleszynski, Poljak in član vodstva Krščansko-demokratske zveze Srednje Evrope. Veselo sva si stisnila roki in takoj ugotovila, da smo resnično Slovenci in Poljaki navzoči na vseh krščansko-demokratskih kongresih, pa naj bodo na kateremkoli kontinentu in da je to naše sodelovanje na teh kongresih pomembno za naša trpeča naroda in pa tudi koristno za krščansko demokracijo.

Tako sem se torej znašel v Limi, v glavnem mestu Peruja, na petem mednarodnem kongresu krščanskih demokratov Latinske Amerike kot zastopnik Krščansko-demokratske zveze Srednje Evrope in Slovenske ljudske stranke. Imenovano zvezo so zastopali še Istan Barankovic, predsednik zveze in zastopnik krščansko-demokratske stranke ogrskega naroda, Konrad Sienieficz, zastopnik Poljske krščansko-demokratske stranke, Kazimir Cibiras, zastopnik krščansko-demokratske stranke iz Litve,

Stanislav Gebhardt, ki je zastopal Mednarodno zvezo mladih krščanskih demokratov, in zgoraj omenjeni Janusz Sleszynski. Razumljivo je, da je ta šestčlanska srednje-evropska delegacija vzbujala občo pozornost, saj se, tako so nam pravili, še ni zgodilo, da bi v oddaljeni Peru prišla tako številna delegacija evropskih narodov.

Iz Latinske Amerike so prišle delegacije iz 11 držav in sicer iz Argentine, Čila, Uruguaya, Venezuele, Bolivije, Kube, Paname, Brazilije, Ekvadorja, Kolumbije in Peruja. Nekatere krščansko-demokratske stranke so poslale zelo močne delegacije (n. pr. Čile 31 oseb). Lahko pa trdim, da so se na tem kongresu zbrale najmočnejše osebnosti iz krščansko-demokratskega gibanja v Južni in Srednji Ameriki. Iz Argentine dr. Luka Ayarragaray, kandidat za predsednika republike pri zadnjih volitvah, iz Venezuele je prišel dr. Rafael Caldera, kandidat za predsednika pri zadnjih volitvah in sedaj predsednik parlamenta, iz Čila Eduardo Frey Montalva, tudi predsedniški kandidat pri zadnjih vo-

litvah. Naj posebej omenim dva prijatelja slovenskega naroda. To sta poslanec Reyes Vicuña iz Čila, ki je generalni tajnik Krščansko-demokratske organizacije za Latinsko Ameriko, in poslanec, prof. Andrej Franco Montoro iz Sao Paulo, ki velja za eno najmočnejših političnih osebnosti v Braziliji, in katerega pripisujejo vse zasluge, da je pri zadnjih predsedniških volitvah dosegla krščanska demokracija tako velik uspeh, da je njen kandidat Tavora le za malenkost zaostal za Kubičkom. Pravim, da sta Reyes in Montoro prijatelja Slovencev, ker se je do sedaj na vseh kongresih še zgodilo, da sta poiskala družbo slovenskih delegatov in se zelo zanimala za razmere v naši domovini. Dala sta besedo, da se bosta udeležila prvega krščansko-demokratskega kongresa v svobodni Ljubljani.

Nekaj o Peruju

Povabilo na kongres som dobil tako pozno, da ni bilo več časa za preučitev peruanske zgodovine. Pa so bili Peruanci zelo postrežljivi glede teh podatkov in mi podrobno razlagali zgodovino svoje domovine, na katero so zelo ponosni. Silno pohvalno so se izražali o španskih osvajalcih peruanske države,

t. j. o Francisku Pizarro in Diegu de Almagru, med tem, ko smo se mi svoj čas v šolah učili, da sta bila to najbolj krvočelna španska pustolovca v začetku novega veka.

Peru je (kolikor ga je bilo videti iz letala) gorata država, ob obali nerodovita zaradi pomanjkanja dežja, silno redko naseljena in — kakor so mi povedali — deloma še nepreiskana. Vseposvdo so odkrili in še odkrivajo ostanke veličastnih stavb, ki spadajo v dobo zelo kulturnega indijanskega rodu Inka ali pa celo v dobo, predno je ta rod zasedel in uredil peruansko državo. Danes še ni pojasnjeno, kakšen rod je to bil.

Najbolj znameniti ostanke predinkovske in inkovske stavbne kulture so mesta Machupicchu in Chan Chan, trdnjavi Sacahuaman in Paramonga, tempelj v Chavinu in svetišče v Pachacamacu. V mestu Cuzco še stoji dolgi in močni inkovski zidovi in večina cerkev in palač je zgrajenih na temeljih in z gradivom inkovskih stavb.

O veri, kulturi, državni ureditvi Peruja za časa Inkov naj povedo naslednji podatki: Praoč Inkov je bil sončni bog; najvišje božanstvo Inkov pa je bil Pachacamac, ohranjevalec sveta. Za njim je prišel bog sonca, kateremu je

Novice iz Slovenije

Septembra meseca so bile doma na trgu naslednje cene: Olivno olje din 620, rastlinska mast din 330, svinjska mast din 348, šunka din 480, bela moka din 75, koruzna moka din 52, jajčne testenine din 200, jajčni rezanci din 220, navadni rezanci din 120, mleko v prahu din 460, slabše vrste riž din 120, riž Carolina din 220, rozine din 520, orehi jedra 630, datlji din 240, mlečna čokolada din 1.200, sladkor sipa din 170, kava Minas din 1.900, kava Santos din 2.900, čaj Ceylon din 2.000, holandski kakao din 1.500, poper v zrnu din 1.600, ogrska salama din 1.700, domača salama din 1.300, šunkarica sveža din 600, ostale salame din 500 do 600.

Nov most čez Ljubljano grade v Ljubljani v bližini nekdanje končne tramvajске postaje v Mostah. Cestišče na mostu bo široko 12 m, na vsaki strani bo pa še 4 m širok pločnik za pešce in kolesarje. Most bo stal na 42 železobetonskih stebrih. Letos so postavili samo stebre in 4 m široko cestišče, t. j. tisti del mostu, ki bo pozneje služil pešcem in kolesarjem, z nadaljnjo gradnjo so pa morali prenehati, ker je ljubljanski mestni občini zmanjkalo za dovršitev mostu še 60 milijonov dinarjev. Novi most čez Ljubljano bo tudi eden objektov avtomobilске ceste, ki bo Ljubljano obšla ter bo šla skozi Moste.

V proslavo desetletnice obstoja Administrativne šole je bilo v Ljubljani strojepisno tekmovanje. Udeležilo se ga je 200 tekmovalk. Najboljše rezultate je

GRADNJA OSREDNJE SLOVENSKE DVORANE

Čeprav je minilo že nekaj časa, kar se Odbor za Slovensko hišo ni javno oglašil in prosil prispevkov za uresničitev svojih načrtov, to ne pomeni, da je od njih odstopil.

Potrebno se mu zdi, da znova sporoči sklep, da je posebej odločen graditi osrednjo slovensko dvorano, ki jo najbolj potrebuje in je ne more končno nadomestiti kaka mala zgradba. Kje bo ta dvorana stala, je odvisno od možnosti spraznitve stanovanjskih prostorov v zidani stavbi na Ramon Falconu 4158. Vendar dolgo odbor ne bo mogel čakati in bo v zadnjem primeru ta prostor — Ramon Falcon 4158 — prodal in dobil drugih prostorov, da uresniči predvsem zgradbo prepotrebne dvorane.

Toliko se zdi potrebno sporočiti rojakom, posebej dosedanjim dobrotnikom Slovenske hiše in organizacijam, ki jih je v zadnjem času Društvo Slovencev povabilo k sodelovanju za uresničitev tega načrta.

Odbor za Slovensko hišo

Po drugi svetovni vojni so se demokratski Slovenci naselili po vseh kontinentih. V državah, kjer so se naselili, so se morali priučiti novih jezikov. Šole v teh jezikih obiskuje tudi slovenska izseljenska mladina. Tako je za slovenske naseljence nastal pereč problem dvojezičnosti. O njem razpravlja tudi Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije za leto 1960. Temeljito razpravo o dvojezičnosti je napisal prof. g. Karol Rakovec.

pokazala Ana Udovič iz Trebnjega z 257 čistimi udarci.

Kamniško podjetje Avto-promet se je združilo s podjetjem Ljubljana-transport, ki je s tem postalo največje prevozno podjetje v Sloveniji. Razpolaga namreč s 30 trolejbusi, 32 mestnimi in primestnimi avtobusi, 58 kamioni in 18 prikolicami. V kratkem mislijo še dobiti 26 desettonskih prikolic in 5 avtobusov za ljubljanski lokalni promet.

Umrli so. V Ljubljani: Angela Šinlovec, Rezika Janežič, roj. Šare, Ignac Tratar, šef. personalnega oddelka indu-

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Umrlih rojakov

so se slovenski izseljenci na področju Vel. Bs. Airesa spominjali na praznik Vseh svetnikov in vernih duš dan z globoko pieteto. Molili so za pokoj njihovih duš, obiskovali njihove grobove ter jih okrasili s cvetjem.

Kot vsa leta doslej so bile tudi v nedeljo ob štirih popoldne molitve za umrle rajne pred Jugoslovansko grobnico na glavnem buenosaireškem pokopališču Čakarita. Molitve za rajne je opravil g. Jože Jurak. Imel je tudi govor v spomin umrlih rojakom, ki počivajo na tem pokopališču.

Ob isti uri so se številni rojaki zbrali tudi v ramoski župni cerkvi ter so imeli molitve za rajne.

V San Justu se je na praznik Vseh svetnikov ob petih popoldne zbralo na pokopališču veliko rojakov. Pevci Slovenske pevskega zbora v San Justu so v počastitev rojakov, ki počivajo na tem pokopališču, zapeli dve žalostinki, g. Janko Mernik je pa nato izmolil molitve za rajne. Spominjal se jih tudi v lepem nagovoru.

V slovenski kapeli na Ramon Falconu so na praznik Vseh svetnikov rojaki najprej izmolili vse tri dele rožnega venca, nato je pa bila ob sedmih maša. Imel jo je s pridigo o vernih dušah direktor Anton Orehar. Po maši so direktor g. Anton Orehar ter župnika gg. Gregor Mali in Stanko Škrbe opravili tudi molitve za rajne Reši me.

O molitvah za umrle rojake na pokopališču v San Martinu pa poročamo na drugem mestu.

Konstituiranje odbora Društva Slovencev

Na občnem zboru dne 25. oktobra t. l. izvoljeni odbor Društva Slovencev se je na seji dne 30. novembra t. l. konstituiral takole: Predsednik: Alojzij Horvat, podpredsenika: dr. Julij Savelli in Rudolf Žitnik, tajnik Franca Pernišek, blagajnik Janez Kralj in gospodar Ignacij Grohar. Referate imajo: Organizacijski Rudolf Smersu, mladinski Aleksander Majhen, socialni Albin Magister st. in kulturni referat akademik Ivan Prijatelj.

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča. V družini Janeza Kadivec in njegove žene ge Lidije, roj. Antonič so dobili sina. Pri krstu je dobil ime Marijan Aleksander, botra sta pa bila Jože Antonič in ga. Marija Vehovec. Družino Ignacija Groharja in nje-

strije gradbenega materiala, Franc Mešič, upokojenec, Rudolf Eiselt, žel. upok., Vili Burger, Vidica Mamula, Maks Semen, Josipina Novak in Martin Molan iz Pišec pri Brezicah, Ivanka Medved iz Dolskega, Ivanka Picelj, roj. Mrvar v Novem mestu, Ivan Goje, član uprave cementarne v Trbovljah, Terezija Kenda, vdova po rudniškem ravnatelju v Velenju, ing. Boris Bavdaž, član uprave tovarne motornih koles v Kopru, Ivan Snoj, trgovec v Ptuj, Janez Bešter v Kamniku, Drago Vidic, privatni uradnik v p. v Krškem, Katarina Rotar, roj. Lanišnik, gostilničarka na Posetju, Ivana Debeljak, roj. Glac v Vel. Laščah, Štefan Cvetežnik, žel. upok. na Bledu in Maks Kunstler, nameščenec uprave cest v Litiji.

GOVE ŽIVLJENJSKE DRUŽICE GE. MARIJE, ROJ. MODER

je prav tako razveselil sin. Krstili so ga na ime Marko, botrovala sta pa Jože Lovšin in ga. Angela Lovšin, roj. Moder. Oba otroka je v Slovenski kapeli krstil direktor A. Orehar. Srečnim družinam naše čestitke.

Poroča. Dne 25. oktobra 1959 sta se poročila v San Fernando g. Ivan Aršek in gđc. Marija Simčič iz Bariloč. Priči sta bila ženinov oče g. Janko Aršek in nevestin brat g. Lojze Simčič. Poročni obred je opravil g. Štefan Tonkli. Novoporočencema želimo v novem življenju vso srečo!

Rev. Franček Prijatelj, dosednji kaplan v Floridi na področju Vel. Buenos Airesa, je odšel v Rim, kjer bo na Gregorijani nadaljeval študije. V novem kraju mu želimo veliko zadovoljstva, pri študiju pa veliko uspehov.

Lucija Gerkman, roj. Strojan. Iz Sp. Brnika je prišlo žalostno sporočilo o smrti globokoverne slovenske žene Lucije Gerkman, roj. Strojan. Pokopali so jo na domačem pokopališču 24. oktobra 1959. Rajna ki se je rodila 8.12.1865, zapušča sinova Franca in Petra ter hčeri Marijo, por. Hribar in Mano, por. Vrtnik, 20 vnukov in 6 pravnukov. Vsem izrekamo globoko sožalje, rajna pa naj v miru počiva v domači zemlji.

Ivana Zdravec roj. Kovačič. V ptujski bolnici je dne 3. oktobra umrla ga. Ivana Zdravec. Pokopali so jo dne 5. oktobra na pokopališču pri Vel. Nedeli. V Argentini žaluje zanjo v mestu Polvorines pri Buenos Airesu sin Štefan, v domovini pa njen mož Anton s sinom Francetom. Vsem naše iskreno sožalje, rajni pa želimo večni mir in pokoj.

SAN MARTIN

Na praznik Vseh svetnikov v nedeljo popoldne se je zbralo na grobu pok. svetnika Karla Škulja okoli 200 rojakov iz San Martina in okolice. G. Stanko Škrbe je opravil molitve za mtve. Imel je tudi lep govor. Rojaki so občudovali lepo slovensko znamenje na svetnikovem grobu, ki je eden najbolj ličnih slovenskih nagrobnih spomenikov, kar jih imamo v Bs. Airesu.

RAMOS MEJIA

V nedeljo je bila v Don Boscovem zavodu nogometna tekma med moštvo Villa Piñeyro ter Mladinskim domom. Rezultat je bil 3:2 za Mladinski dom. V prvem polčasu je moštvo Mladinskega doma vodilo z rezultatom 3:0, v drugem polčasu je pa moštvo Piñeyro na-

MARIJA V DRUŽINAH SLOV. IZSE-LJENCEV V ARGENTINI

je naslov Šmarnicam, ki jih je napisal duhovni svetnik g. Alojzij Košmerlj, založilo pa slovensko dušno pastirstvo v Argentini.

Šmarnicam je škof dr. Gregorij Rožman napisal naslednje uvodne besede:

"Najboljši pomladanski mesec so verni katoličani posvetili Mariji in jo v šmarčni pobožnosti posebno častijo s premišljevanji, z litanijami in petjem. Na severni polobli zemlje je ta mesec maj, na južni november. Kakor ste se navadili, da sonce na severu stoji, tako je prav, da Mariji ne posvečujete več majnika, ki je jesenski mesec, marveč najlepší spomladanski mesec; november. Rožnovenskemu mesecu oktobru sledi po enem tednu mesec šmarnic. Za razmere, v katerih na jugu živite, je tako najbolj primerno.

Vzemite ta premišljevanja, ob njih se boste naučili, kako je Marijo častiti vse življenje. Vi veste, da najboljše častimo Marijo s tem, da prav krščansko živimo v izpolnjevanju božje volje. Kjer koli smo, povsod je to enako resnično in potrebno. Vse družine in vsi posamezniki, ki niso v družinah, naj gotovo vsak dan preberejo premišljevanje iz te knjižice doma, ko ne morejo vsak večer vsi v cerkev. Naj bodo to vaše domače, družinske šmarnice, šmarnice tih večer ure po končanem delu".

Premišljevanja za posamezne dneve šmarnice od 8. novembra do 8. decembra so pa naslednja: Prvi dan: Družina; drugi: Oče; tretji: Mati, četrti: Otroci; peti: Vzgoja; šesti: Dolžnost otrok; sedmi: Bratje in sestre; osmi: Pokojni družinski člani; deveti: Jutro v družini; deseti: Večer v družini; enajsti: Angel Gospodov; dvanaesti: Rožni venec; trinajsti: Med tednom; štirinajsti Nede-

pelo vse sile ter zabilo dva gola. V prvem polčasu je bila igra lepše, v drugem polčasu je bila igra lepša, v drugem popustilo. Prihodnja tekma bo v nedeljo 8. nov. popoldne na igrišču Val. Alsina med moštvo Mladinski dom in Germania.

MIRAMAR

V kapeli Ntra Sra de Luján v Miramaru smo začeli v nedeljo 4. oktobra s službo božjo za Slovence. Vnaprej bo vsako prvo nedeljo v mesecu. Prvič je bila udeležba še kar zadovoljiva. Vabimo še ostale rojake, da se nam prihodnji pridružijo. Ž.

SLOVENC I P O S V E T U

BRAZILIJA

V družini g. Adolfa in ge Agate Jančar v Sao Paulo se je rodil krepak fantek. Pri krstu je dobil ime Peter, botra sta pa bila ga. Silvija in g. Stanko Mirt. Srečni družini naše najboljše želje in čestitke.

KANADA

Trinajst članov mladinskega društva Mladi dom v Torontu je v začetku septembra napravilo izlet z Stratford, kjer so bili na Shakespearejevem festivalu pri predstavah Shakespearejevih del Karloče in Othelo.

Župnijska hranilnica in posojilnica v Torontu je 25. avgusta t. l. praznovala dveletnico ustanovitve. V tem času se je

Vsak teden ena

ČE SI LJUBCA TA PRAVA...

Če si ljubca ta prava, podaj mi roko, da boš zdrava ostala, dokler me ne bo.

Če si ljubca ta prava, podaj mi roko, saj pojdem na rajšo, k' me dolgo ne bo.

Moja trgovina z najmodernejšimi gospodinjstvi in hišnimi potrebščinami

obhaja ta mesec prvo obletnico svojega poslovanja. Pri tej priliki se spominjam številnih rojakov, ki so karkoli kupili pri meni ter se jim za izkazano zaupanje najlepše zahvaljujem. Ističasno se pa obračam na vse one rojake, ki si želijo nabaviti hladilnik, pralni ali šivalni stroj etc., da se obrnejo čimprej na mene ter se okoristijo

Z IZREDNO UGODNIMI CENAMI IN PLAČILNIMI POGOJI,

ki veljajo ravno za ta mesec.

NOVAK PAVLE Cerrito 2245 — Lomas del Mirador

lja; Petnajsti: Godovi v družini; šestnajsti: Trpljenje v družini; Sedemnajsti: Bolezen v družini; Osemnajsti: Smrt v družini; devetnajsti: Prvi petki in prve sobote; dvajseti: Prejemanje svetih zakramentov; enajdvajseti: Doraščajoča mladina; dvaindvajseti: Slovenska društva v tujini, triindvajseti: Dom in šola; štiriindvajseti Naš tisk; petindvajseti: Družina in duhovnik; šestindvajseti: Naša romanja k Mariji; sedemindvajseti: Slovenski dan in naša skupnost; osemindvajseti: Dolžnost do stare domovine; devetindvajseti: Nevarnost nove domovine; trideseti: Naše poslanstvo v Argentini; enaintrideseti dan: Marija — naše upanje in naša rešitev.

Skoro vsak teden doživljamo kako presenečenje v tekmovanju med Severno Ameriko in Sovjetsko zvezo v osvajanju vsemirja z Vanguardi, Explorerji in Luniki. O tem listi podrobno pišejo. V slovenskem jeziku pa doslej še nismo imeli poljudne razprave o tem. Pač pa jo boste lahko brali v Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1960. Napisal jo je g. Janko Hafner, ki ta vprašanja zasleduje že več let. Razprava je zelo pregledno napisana in tudi bogato ilustrirana.

denarni zavod lepo razvijal. To potrjujejo zgovorno naslednji izvečki iz poročil o denarnem poslovanju hranilnice in posojilnice. Dne 31. avgusta 1957 je hranilnica in posojilnica imela kapitala Dol. 324,50, članov pa 58; dne 31. avgusta 1958 je število članov naraslo na 200, višina kapitala pa je dosegla Dol. 43.704,78, dne 31. avgusta 1959 je pa župnijska hranilnica in posojilnica imela 380 članov, višina kapitala se je pa dvignila na 141.361,87. V dveletnem poslovanju je župnijska hranilnica in posojilnica pomagala rojakom s posojili v višini skoraj 150.000,00 dolarjev. Poslovodja župnijske hranilnice in posojilnice je Peter Markež.

PAUL CLAUDEL: MARIJINO OZNAJENJE NA ORDU SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Za praznik Kristusa Kralja je gledališki odsek Slovenske kulturne akcije predvajal delo enega največjih katoliških pesnikov, Marijino oznanjenje Paula Claudela. Delo je misterij, to se pravi, da se dejanje ne odigrava samo po naravnih zakonih, ampak da Bog posega vmes s čudežem. Vendar s tem še ni rečeno, da narava nima mesta v drami. Ne. Imamo trdnega kmečkega gospodarja, ki se opaja ob vonju domačih dobrih; pa Jakoba, nevernega Tomaža, kot večina ljudi, in najbolj človeško Maro, polno strasti in pozemske ljubezni. A vse te osebe so tudi simboli, s katerimi avtor prikazuje resnice katoliške vere. Osrednja postava, Violana, je utelešenje trpljenja za druge, za Petra Craonskega, da se je končno posvetil le Bogu in Mu zidal cerkve, in za malovernost Jakobovo, ki končno spozna njeno požrtvovalno ljubezen v vsej veličini. Violana je nase prevzela še obup sestre, ponižanje papeštva in razdejanje Francije, tako da je z osebno žrtvijo pomagala sestri, narodu in vsemu človeštvu. Je rešiteljica katolištva svoje dobe: Francije in Cerkve — z religioznim prenašanjem osebnega trpljenja.

Oče, ki ga je vse življenje Bog obispoval

z dobrotami, odpotuje v Sveto deželo in pusti svojo ljubljeno družino in domačijo, da se tako izravna tehtnica božje pravčnosti. Veliki gradbenik Peter Craonski, ki ga je Bog udaril z gobami, ko se je s posvetno mislijo približal ženski, je spregledal in je odtlej živel svetniško življenje, posvečeno Bogu z zidanjem katedral. Jakob pa, ki se je bal v začetku prevzeti breme trpljenja na svoje rame, bo moral nositi do smrti v srcu kesanje in živeti s svojo ženo, ki je kljub temu, da je morilka, le njegova žena. Mara pa bo trpela, kadar bo pogledala v oči svojemu otroku, ki jo bo spominjal na Violano, njegovo drugo duhovno mater iz vere in ljubezni. Vse pa povezuje čudež, ko je Violana z božjo pomočjo dala otroku življenje, kakor Marija po Angelovem oznanjenju. Odtod ime misterija, kjer pa ni nič angelov, ne Marij (le molitev angelovega čiščenja), ne pobožnjaških rekvizitov, pa dihamo kljub temu v vsaki besedi polnost katolištva skoraj na liturgični način. Ali ni režiser (in pesnik) slovo očetovo pripisoval naravnosti liturgični zadnji večerji z lomljenjem kruha?

Ta misterij je gotovo težko razumeti in enako težko režirati. Vendar je režir-

ser Nikolaj Jeločnik zelo dobro zadel duh drame, iskrenost in preprostost, čeprav jo navidez prepletajo globoki kontrasti. Kljub pesniškemu simbolizmu, včasih pojmovnemu dialogiziranju, je dejanje človeško in dinamično. Edino pri prizoru s čudežem bi režiser lahko pospešil tempo ali skrajšal branje evangelija ali tekst petja. Tudi ko Violana poljubi Petra, bi se prizor moral odigrati hitreje, bolj poudarjeno po smislu: ne vemo, ali ga je poljubila iz ljubezni, iz usmiljenja, iz objestnosti, iz razpoloženja ali po neki mistični nujnosti, ki je je duhovno prisilila v poljub in ga je dala kot prostovoljno dejanje? Režiser je pametno skrajšal dramo za prizore posvajanja od doma, in pogovore ob ognju, ki bi dejanje le razbil in zavlekli.

Scena arhitekta Marjana Eiletza je režijski zamislil popolnoma odgovarjajo. Preprosti gotski oboki so dali vtis srednjega veka. Stranski oddelki pred odrom pa so dali vtis širine in globine. Kot igralec je bil gotovo najboljši Jeločnik v vlogi očeta. Njegov lik je v vsem ustrezal patriarhalnemu nosilcu srednjeveške modrosti, tako da je ta stvaritev ena njegovih najboljših. Tudi Nataša Smersujeva se je popolnoma vživela v lik Mare, strastne in obupane, zločinke in matere. Njena vloga je bila zelo zahtevna glede glasu, kar pa je Smersu-

jeva z lahkoto in lepo rešila. Violana Marije Kutnar Jeločnikove je bila dobro podana zlasti v drugem delu, ko je bila prikazana kot vdana v božjo voljo in slepa, v prvem delu pa je bila premalo naravnost in prikazovanju kmečkega dekleta in v stopnjevanju velikih kontrastov ob odkrivanju svoje usodne bolezni zaročencu. Tudi Peter Craonski — Maks Nose — je bil zelo dober, ko je ustvaril lik Boga predanega stavbenika, le v uvodni igri je bil premalo strasten. Jože Rus je zadel vlogo Jakoba, realista, le v posvajanju z umirajočo Violano je bil premetev in tudi nekatere geste so bile preveč vidno nastudirane. Naturalistične oči je motilo pretesno dotikanje se z razpadočo gobavko. Vzel pa sem ta režiserski domislek kot poudarek Jakobove duhovne dozorelosti v ljubezni: česar prej ni tvegaj, le tvegaj in gaj ob njeni smrti. Dokazal je ljubezen, pred katero se je prej ustrašil. Tudi to spada v okvir misterija, čudeža, in ni nujno, da bi oboleti tudi on. Ostane še mati Tinca Glavano, ki je nežno odigrala svojo vlogo starke, dasi bi v mlajših vlogah gotovo bolj pokazala svoje zmognosti. Tako pa se nekako ni vjela v uglašenost ostale igralske družine, ki se je tokrat že pokazala kot enota s svojo šolo in slogom. To pa ja za zlaga režiserjeva, ki ustvarja načrtno in vztrajno nekakšno poklieno

igralsko družino slovenskega emigrantskega odra v okvirju Slovenske kulturne akcije. Scenografsko odlično rešeno prostorno vprašanje sem že omenil. Poudarim naj še zvočne efekte, ki so bili uglajeni in skladnost (razen morda reprodukcije otročjega veka, ki pa tudi ni bil tak, da bi smel vzbuditi smeh med gledalci, kakor ga je, kar pa je dokaz samo nezvojenosti občinstva). Vzdušje misterijskega razpoloženja in globino mističnega dogajanja je poglobil tudi kvartet Finkovih s petjem himničnih pesmi, ki jih je za to priliko uglasil prof. Geržinič, kar je posebnega poudarka vreden drugi izvorni ustvarjajoči prinos k tej prvi odski vpadobitvi Claudela na slovenskem emigracijskem odru.

Prevod pokojnega dr. Antona Debeljaka pa se je izkazal premalo Claudelovsko pesniški, dasi je bil včasih vidno — in nerodno — ritmičen; tudi se je čutila kot motnja za misterijsko uživanje vzvišenosti naturalistična "ponašitev", kakor na pr. Jakec, šmarje, in celo nekaj banalnih fraz, ki so vidno izpadle iz razpoloženja tega krščanskega, včasih celo vidno srednjeveško moralizirajočega (posebej v zadnjem dejanju) misterija, ki je bil pa tako blizu občutku — grške ajshilovske dramatičnosti z religiozno usodnostjo.

D. T. (j)

Kako se reče

Na tem mestu sem že pojasnil rabo svojilnega pridevnika. Zdravnikova hiša (La casa del médico), pisateljeva opomba (La observación del autor). Hiša od zdravnika, opomba pisatelja pravimo večkrat napačno pod vplivom tujih jezikov. Na občnem zboru Društva Slovencev smo slišali poročilo predsednika, poročilo tajnika itd. Je tako izražanje pravilno? Čigavo poročilo? Predsednikovo, tajnikovo. Toda: poročilo predsednika Društva Slovencev (samostalniki ne stoji sam, ima pri sebi prilastek).

Z jezikovnimi napakami je tako kakor z drugimi napakami. Če se resno ne zavzamemo in stalno ne trudimo, se jih nikdar ne znebimo. Ni še dolgo, ko sem razložil, zakaj moramo pisati odrski in ne oderski, a sem spet videl isto napako v nekem slov. časniku. Prav tako (ne: istotako) se ponavljata napaki: Slovenska Beseda (prav: Slovenska beseda) in predava (prav: bo predaval). Neverjetno je, kako je nekaterim pogodu (ne: po godu) skovanka vtekočnik (licuadora). Na vse kripelje se branijo mešalca ali mešalnika, ki se rabi v domovini. Vendar sem opazil nekaj "napredek": zadnjič je bila beseda zapisana pravilno s predpono v- (prej so vedno pisali napačno: utekočilnik). Tudi se kar ne more uveljaviti loščilec (enceradora). Za ta aparat so tukaj skovali že precej izrazov, pred kratkim pa sem zasledil še nega: park. (verjetno skrajšano parketni) čistilec. Ali je res potrebno in prav, da kujemo besede, namesto da bi rabili tiste, ki jih imajo v Sloveniji?

Moram se obregnuti še ob eno napako: za enkrat. Za sedaj moramo reči, kakor zahteva SP (šp. por ahora). Ta prislov mere je napravljen iz števnik in ga smemo rabiti samo, kadar res štejemo (enkrat, ne dvakrat, trikrat itd.), ne pa časovno (namesto nekoč, nekaj, kdaj). Nekoč (ne: enkrat) je živel... Se bo že kdaj (ne: enkrat) zanimal za slovensko slovnico in pravopis. Podobno se motimo pri števniki eden, en. Eden je prišel. Prav: nekdo je prišel. En čas — nekaj časa. Recimo eno (prav: kako) pametno.

OTROŠKI ZBOR SPZ "GALLUSA"
bo priredil
**prvi samostojni
KONCERT**
v nedeljo,
29. NOVEMBRA t. l.
*
Natančnejše podatke (uro, kraj
itd.) bomo še javili.

MLADINSKI DNEVI V MENDOZI

(Nadaljevanje z 2. strani)

v družinskem krogu pod domačim krovom, v soseski, na vasi, v fari v tesnem odnosu do vere in njene liturgije; kako je vse delo doma, na vrtu in travniku, na polju in v gozdu, v sadovnjaku in vinogradu prežeto z mislijo na Boga in s prošnjo za njegov blagoslov ob klicanju na priprošnje svetnikov, ki so zaščitniki in varuhi pri najrazličnejših delih, ob najrazličnejših letnih časih in za najrazličnejše stanove ter poklice. Na številnih zanimivih primerih smo videli, kako vse naše zasebno in javno življenje preveva misel na Boga in je to torej dejansko naš narodni lik.

V drugem govoru je nadaljeval g. Andrej Bajuk z vprašanjem: Odnos naše emigracije do slovenske narodnosti. Postavil je za izhodišče dve dejstvi: neizogibno smo Slovenci in neizogibno smo slovenski izseljenci v Argentini. Naša naloga je iz obeh najti sintezo. Kot sinovi in hčere slovenskega naroda moramo nujno živeti "slovensko" narodno življenje; kot emigrantje, vključeni v državno telo vselitvene države, ki nam daje določene pravice in zaščito, pa imamo tudi do nje določene dolžnosti. Podrobneje je ob smernicah, ki jih je nakazal dr. Ign. Lenček v članku iz "Etike narodnosti" v Vrednotah, razložil moralne dolžnosti, ki jih po sv. Tomažu imamo do naroda in domovine. V drugem delu pa se je ob naslonitvi na članek: "El problema de la asimilación cultural", ki ga je napisal v mendozijski reviji ekonomske fakultete rimski znanstvenik Gini Corrado, dotaknil vprašanja našega narodnega življenja v emigraciji. Pokazal je na razliko med takojšnjim prilichenjem tuji vselitveni državi, ko se emigrant "odpove" svoji narodnosti, kot bi odvrnil obnošen suknič, in hoče kar čez noč postati "nekaj drugega", kar je dejansko nemogoče, in med "zlitvanjem" v tujo vselitveno državo, ko priseljenec ohrani svoj narodni značaj, pa se s svojimi kulturnimi dobrinami vključi v novo družabno telo kot konstruktivni element. Svoje misli o kulturnem poslanstvu v tujini je podprl z besedami našega škofa dr. Rožmana, ki nam je v Mendoza govoril ob prvem obisku: "Božja Previdnost nas je postavila med tuje narode, da med njimi pokažemo lik poštenega Slovenca, da mi pokažemo lik poštenega, vernega

JAVNI NOTAR
Francisco Raul Cascante
Escribano Público
Uruguay 387
T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Slovenca, da bo tako svet po nas spoznal in sodil slovenski narod"; pa tudi s priznanjem, ki nam ga je že ponovno dal mendoški škof dr. Buteler in ga v pridigi med mašo za našo trpežno slovensko domovino takole izrazil: "Z ljubeznijo do domovine dajete vsemu svetu prelep vzgled. Poučen prinos ste naroda, ki je zakoreninjen v svojih narodnih in verskih tradicijah". In ob drugi priložnosti zopet: "Neizmerno sem srečen, dragi moji sinovi, ko vas gledam zbrane okoli vašega dušnega pastirja, ob katerem ohranjate krščanske navade svojih dedov in v njih vzgajate tudi svoje najmlajše. Glejte, da temu ostanete zvesti!"

Po obeh govorih se je razvila nepričakovano živahna debata, ki je pokazala, da so vprav problemi iz drugega govora zelo aktualni in si mladina želi o njih več razpravljati ter priti do jasnih rešitev.

Po zborovanju so vsi navzoči ostali v domu pri živahnem, družabno razgibanem skupnem obedu, ki so ga pripravila naša dekleta iz kuharskega tečaja.

O nadaljnjih prireditvah mladinskih dni pa v prihodnji številki.

Bb.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Katoliški misijoni. Oktober-november 1959. Vsebinska: Vabilo na blagoslovitev cerkve Marije Kraljice pri Baragovem misijonišču v Slovenski vasi v Lanusu 15. novembra; Misijonstvo v luči vere (Karel Wolbang CM); Svetovni misijon v besedi in sliki ob koncu leta 1958 (T. V.); Misijonska mašna družba; Naši misijonarji pišejo; IX. misijonska veletočnoba v Argentini; Idealno misijonsko sodelovanje; Misijonsko delo družbe Marije Milostljive v Trstu ob njeni 60 letnici; Ob veseljem cerkvenem zboru.

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

Pred nakupom se posvetujte pri
Lojzetu Novaku
Izključno zastopstvo

BUMAR S. R. L.
Avda de MAYO 302. T. E. 658-7083
Velika izbira hladilnikov, pralnih strojev, živalnih strojev, plinskih štedilnikov, TV aparatov ter drugih potrebščin za dom, vse najboljših znamk. Cene ugodne, tudi možnost dolgoročnega odplačevanja do dveh let. Nudim tudi dobra motorna kolesa. Svetujem nakup električnih hladilnikov že sedaj, kajti po letj bodo dražji. Kličite po telefonu, zglasite se osebno v trgovini. Pridem tudi na dom.

Iščem zanesljivo in izkušeno osebo, ki bi pazila na dojenčka in opravila manjša dela v stanovanju blizu Palermo. Brez hrane od ponedeljka do petka približno od 8. ure do 18. ure. Pismene ponudbe s pogoji na naslov:

MARKO MARTELANC
Avda. Belgrano 887/IV. - Capital

INFLACIJA

Severnoameriški admiral Henry Eccles je v pentagonski vojaški reviji Logistic in the National Defence objavil med drugim naslednje svoje ugotovitve: Julija Cezarja je leta 54 pred Kristusom uničenega enega sovražnega vojaka stalo 75 centov. Napoleon je leta 1800 moral potrošiti za uničenje enega sovražnega vojaka že 3000 dolarjev. V prvi svetovni vojni je cena skočila na 21.000 dolarjev, v drugi svetovni pa je uničenje enega nemškega ali japonskega vojaka stalo zaveznike 200.000 dolarjev.

OBVESTILA

XIII. kulturni večer SKA bo v soboto 7. novembra ob 19 uri pri Bullrichu, Sarandi 41, Capital. Predaval bo dr. Vinko Brumen: Kaj je "novo" v "novi vzgoji".

XIV. kulturni večer bo v torek dne 10. novembra v dvorani na Ramon Falcon 4158. V Buenos Airesu je ravnateljica Etnografskega muzeja v Asuncionu, Paragvaj, ga, dr. Branka S u š n i k. Ugodiša je prošnji zgod. odseka Slov. kult. akcije in bo v njegovem okviru predavala: "PRIMITIVEC KOT ČLOVEK". Predavanje je rezultat njegove pionirskega raziskovanja paragvajskih primitivnih indijanskih plemen.

Kulturno-družabna prireditev Slovenske besede bo v soboto 7. novembra večer ob vsakem vremenu v običajnih prostorih, t. j. v prostorih Kluba Excelsior, ulica Patricios št. 457 Santos Lugares. Koncertni del se bo začel točno ob 10. uri.

V nedeljo 15. novembra t. l. bo ob slovesnosti blagoslovitve nove slovenske cerkve v Lanusu priredil SPZ "Gallus" cerkveni koncert s programom evharističnih in Marijinih pesmi.

Otroški zbor SPZ Gallus bo priredil v nedeljo 29. novembra t. l. prvi samostojni koncert.

Tekma med kegljači iz Morona in San Justa bo v nedeljo 14. decembra t. l. ob 16. uri na Pristavi. Po tekmi bo žrebana sreč, ki jih Kegljaški klub na Pristavi prodaja za krtije stroškov popravila kegljišča. Dobitek je žensko kolo.

Poizvedba
Starši iščejo svojega sina Ivana Kozel. Pogrešajo ga od l. 1955. Toliko časa nimajo od njega nikakega sporočila. Kdor ve zanj, naj sporoči na tel. 54-9736 ali na upravo lista.

DARILNE PAKETE
"CITRUS"
in
DENARIZ TRSTA
najhitreje pošilja
Oton Fresl
Maipú 735/L
T. E. 31-5142 Capital

Dne 22. oktobra 1958 so v starosti 94 let umrli v Sp. Brniku naša dobra in skrbna mama
Lucija Gerkman, roj. Strojau
K zadnjemu počitku so jih položili na pokopališču v Sp. Brniku dne 24. oktobra 1958.
Prijateljem in znancem jih priporočamo v molitev in blag spomin Buenos Aires, Athens (USA), Srakovlje, Sp. Brnik.
Žalujoči
Sinova Franc in Peter; hčeri Marija, por. Hribar in Mana, por. Vrtnik; vnuki in pravnuki

Iz domovine sem prejel žalostno sporočilo, da je dne 3. oktobra 1959 umrla v bolnici v Ptujju moja dobra mama
ga. Ivana Zadravec, roj. Kovačič
Pokopali so jo dne 5. oktobra 1959. na pokopališču pri Vel. Nedelji. Sv. maša za pokoj njene duše bo v nedeljo dne 8. novembra 1959 ob 8. uri v San Justo. Priporočam jo v molitev.
Polvorines pri Bs. Airesu - Vel. Nedelja.
Za rajno žalujejo
v Argentini sin Štefan, v domovini pa mož Anton in sin France

Niso šli z doma iz pohlepa po bogastvu, tudi siromaštvo jih ni gonilo v tuji svet, hoteli so postati Bogu zvesti in svobodnemu narodu značajni sinovi. Niso se uklonili rdeči diktaturi in so umrli v tujini.
V letošnji poslovni dobi so, žal, prekmalu zapustili naše strnjene vrste naslednji člani Društva Slovencev v Argentini: Ga. Ivana Omerzu, roj. Krušič, g. Jože Leskovic, g. Jakob Berčič in ga. Marija Rant.
Odborniki in člani Društva Slovencev so na dan Vseh svetnikov in vernih duš obiskovali njihove grobove in počastili njihov spomin.
Naj počivajo v miru!

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare
Redactor: José Kroselj
Redacción y Administración:
Ramón Falcón 4158, Buenos Aires
Argentina

CORREO ARGENTINO Central B
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 613.742

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1959 za Argentino \$ 270.—

ROJAKE OBVEŠČAM,
da sem preselil svojo ordinacijo v ulico Granaderos 61, Capital T. E. 66 - 0818 (3 kvadre od Plaza Flores)
Ordiniram vsak torek, četrtek in soboto od 15.30 ure do 19. ure.
DR. LOJZE BERCE

Franci Prošek
uradni prevajalec
PREVODI, DRŽAVLJANSTVO, ZAVAROVANJE itd.
Tucumán 1441/IV. - Capital T. E. 48 - 2862 od 18. do 19. ure.

Ugodno prodam
37 kg Hilado baucle mezcla rayon algodón
Informacije:
T. E. 658-4013

SIMON RAJER
uradni prevajalec
Alsina 1418 6. nadstr. pis. 3 (38-5860) (blizu Plaza Congreso)
Zvečer od šestih do pol osmih Razen prevodov preskrbim rojakom najrazličnejše dokumente (rojstne in poročne liste, garancijska pisma, dovoljenje za "pasaporte no-argentino", sodno nadomestilo rojstnega lista — información sumaria — za osebno izkaznico, državljanstvo, pokojnino, šolo itd.)
Vožnje (po morju in zraku) po znižani ceni.

Sobota 21. novembra

v farni dvorani v San Justu

HENRY GHEON:

MAŠNA STREŽNIKA IZ SANTAREMA

Čisti dobiček namenjen za slovenski oltar brezijanske Matere božje v cerkvi Marije Pomočnice v Ramos Mejia.

8. NOVEMBRA 1959

VII.

MLADINSKA PRIREDITEV

SLOVENSKE MLADINE

NA SLOVENSKI PRISTAVI

SPORED:

- ☆ **Otvoritev ob 14h.**
- ☆ **Odbojka: Adroque - Morón**
- ☆ **Nastop deklet**
- ☆ **Orodna telovadba**

- ☆ **DRUZABNA PRIREDITEV**
- ☆ **Dobro poskrbljena postrežba**
- ☆ **Srečolov: 500 dobitkov**
- ☆ **Slovenske plošče**

Vsi dobrodošli!

